

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: Oct/Nov.-2023
Sanskrit (Optional) Paper-VI
SANO6: Niti Literature

Day and Date: Thursday, 21/12/2023

Total Marks: 60

Time: 11.00 AM To 1.00 PM

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 हितोपदेश या ग्रंथाची रचना कोणी केली?
 अ) नारायण पंडित   ब) विष्णू शर्मा   क) भर्तृहरि   ड) कालिदास
- 2 ..... हा पंचतंत्राचा निर्माता आहे.
 अ) भर्तृहरि   ब) नारायण पंडित   क) विष्णू शर्मा   ड) भास
- 3 नीतिशतक ग्रंथात ..... पद्धति आहेत.
 अ) ५   ब) १०   क) १५   ड) २०
- 4 ..... हा श्रीधरदास रचित सुभाषितसंग्रह आहे.
 अ) कवीन्द्रवचनसमुच्चय   ब) नीतिशतक   क) सदुक्तिकर्णामृत   ड) सुभाषितमुक्तावली
- 5 शार्ङ्गधरपद्धती या सुभाषितसंग्रहात ..... श्लोक आहेत.
 अ) ४६८९   ब) १३८५   क) ३३१५   ड) ५५१७
- 6 कर्मणि ब्रह्मदेवाला भांड्याच्या पोटात.....प्रमाणे नियंत्रित केले.
 अ) कुंभार   ब) चक्राप्रमाणे   क) मालाकारा   ड) वैद्या
- 7 पुरुषाचे खरे धन कोणते ?
 अ) विद्या   ब) अविद्या   क) शेती   ड) पुत्र
- 8 रक्षन्ति .....पुरा कृतानि | अ) दानानि   ब) सद्गुणानि   क) कृत्यानि   ड) पुण्यानि
- 9 नानाफलैः फलति ..... एव भूमिः |
 अ) वृक्षे   ब) मधुलते   क) कल्पलते   ड) कुंजलते
- 10 गायत्रीची उपमा भर्तृहरिने .....दिली आहे.
 अ) कल्पलते   ब) पृथ्वीला   क) आकाशाला   ड) राजाला
- 11 जे स्वतःच्या फायदयासाठी दुसऱ्याचे हित नष्ट करतात ते ..... होत.
 अ) अधम   ब) नरराक्षस   क) मध्यम   ड) स्वार्थी

- 12 अमृतमंथनाचा दृष्टांत .....या पद्धतीमध्ये भर्तृहरीने दिलेला आहे.
अ) अर्थपद्धती ब) परोपकार पद्धती क) धैर्यपद्धती ड) कर्मपद्धती
- 13 .....न गणयति दुःखं न च सुखम्।
अ) धर्मार्थी ब) इच्छार्थी क) कार्यार्थी ड) धनार्थी
- 14 ..... हा सज्जनांचा गुण नाही.
अ) असत्यभाषण ब) विद्वानांची सेवा करणे क) क्षमावृत्तीचा अवलंब ड) किर्तीचे पालन करणे
- 15 पृथ्वीवर किती रत्न आहेत असे सुभाषितकाराला वाटते?
अ) ३ ब) ५ क) ७ ड) १४

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 भर्तृहरी .
- 2 बृहत्कथा .
- 3 धनाचे महत्त्व .
- 4 सत्पुरुषाचे वर्णन .

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 शतकत्रयावर थोडक्यात लिहा.
- 2 धनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- 3 परोपकार हा श्रेष्ठ गुण कसा ते स्पष्ट करा.
- 4 मंद भाग्य असलेल्या मनुष्याचे आचरण कसे असते?

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 अर्थ पद्धतीचा सारांश लिहा.
- 2 नीतीशतकातील 'धैर्य पद्धती' यावर सविस्तर लिहा.

*****

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: Oct/Nov.-2023
Sanskrit (Optional) Paper-VI
SANO6: Niti Literature

Day and Date: Thursday, 21/12/2023
Time: 11.00 AM To 1.00 PM

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 हितोपदेश या ग्रंथाची रचना कोणी केली?

अ) नारायण पंडित   ब) विष्णू शर्मा   क) भर्तृहरी   ड) कालिदास

Option 1

2 ..... हा पंचतंत्राचा निर्माता आहे.

अ) भर्तृहरी   ब) नारायण पंडित   क) विष्णू शर्मा   ड) भास

Option 3

3 नीतिशतक ग्रंथात ..... पद्धति आहेत.

अ) ५   ब) १०   क) १५   ड) २०

Option 2

4 ..... हा श्रीधरदास रचित सुभाषितसंग्रह आहे.

अ) कवीन्द्रवचनसमुच्चय   ब) नीतिशतक   क) सदुक्तिकर्णामृत   ड) सुभाषितमुक्तावली

- Option 3
5 शार्ङ्गधरपद्धती या सुभाषितसंग्रहात ..... श्लोक आहेत.
अ) ४६८९ ब) १३८५ क) ३३१५ ड) ५५१७

- Option 1
6 कमनि ब्रह्मदेवाला भांड्याच्या पोटात.....प्रमाणे नियंत्रित केले.
अ) कुंभार ब) चक्राप्रमाणे क) मालाकारा ड) वैद्या

- Option 1
7 पुरुषाचे खरे धन कोणते ?
अ)विद्या ब) अविद्या क) शेती ड) पुत्र

- Option 1
8 रक्षन्ति .....पुरा कृतानि | अ) दानानि ब)सद्गुणानि क)कृत्यानि ड) पुण्यानि

- Option 4
9 नानाफलैः फलति .....एव भूमिः |
अ) वृक्षे ब)मधुलते क) कल्पलते ड) कुंजलते

- Option 3
10 गायीची उपमा भर्तृहरीने .....दिली आहे.
अ)कल्पलते ब) पृथ्वीला क) आकाशाला ड) राजाला

- Option 2
11 जे स्वतःच्या फायदयासाठी दुसऱ्याचे हित नष्ट करतात ते ..... होत.
अ) अधम ब) नरराक्षस क) मध्यम ड)स्वार्थी

- Option 1
12 अमृतमंथनाचा दृष्टांत .....या पद्धतीमध्ये भर्तृहरीने दिलेला आहे.
अ) अर्थपद्धती ब) परोपकार पद्धती क) धैर्यपद्धती ड) कर्मपद्धती

- Option 3
13 .....न गणयति दुःखं न च सुखम् |
अ) धर्मार्थी ब)इच्छार्थी क) कार्यार्थी ड)धनार्थी

- Option 3
14 ..... हा सज्जनांचा गुण नाही.
अ) असत्यभाषण ब) विद्वानांची सेवा करणे क) क्षमावृत्तीचा अवलंब ड)किर्तीचे पालन करणे

- Option 1
15 पृथ्वीवर किती रत्न आहेत असे सुभाषितकाराला वाटते?
अ) ३ ब) ५ क) ७ ड) १४

- Option 4
Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 भर्तृहरी .

Ans:

- 2 बृहत्कथा .

Ans:

- 3 धनाचे महत्त्व .

Ans:

- 4 सत्पुरुषाचे वर्णन .

Ans:

1 शतकत्रयावर थोडक्यात लिहा.

Ans:

2 धनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

Ans:

3 परोपकार हा श्रेष्ठ गुण कसा ते स्पष्ट करा.

Ans:

4 मंद भाग्य असलेल्या मनुष्याचे आचरण कसे असते?

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

1 अर्थ पद्धतीचा सारांश लिहा.

Ans:

2 नीतीशतकातील 'धैर्य पद्धती' यावर सविस्तर लिहा.

Ans:

*****